

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

שְׂכָרו הַגְּדוֹל שֶׁל הַמְּשִׁתַּקֵּק לְדַבֵּר מֵאֲוָה

"וַיִּרְדָּה" על הר סיני. אָמְרוּ חַז"ל (בר"ר א, א), שְׂבָזְמוֹן מִתּוֹן תּוֹרָה, הֵר תָּבוֹר בָּא מִבֵּית אֱלֹהִים וְהֵר פְּרָמֹל בָּא מֵאִסְפַּמְיָא כִּי רָצוּ לְזִכּוֹת שְׁהַתּוֹרָה תַּנְתָּן עֲלֵיהֶם, וְכִשְׂכָר עַל רְצוֹנָם הַטוֹב זָכוּ שְׁנִתְקַדְּשׁ עֲלֵיהֶם שֵׁם ה'.

בְּהֵר תָּבוֹר נִתְקַדְּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם פְּאֶשֶׁר ה' הִכְנִיעַ אֶת סִינָא וְחִילוּ, וּמִבְּאֵר בְּמִדְרָשׁ (לְקו"ש טוֹפְסִים מו), שֶׁבְּהֵר תָּבוֹר הֵיחָה מַעֲלָה שְׁלֵא הֵיחָה בְּהֵר סִינֵי, שֶׁבְּהֵר סִינֵי נִצְמַר "אֲנֹכִי" פַּעַם אַחַת - "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֵיךָ", וּבְהֵר תָּבוֹר נִצְמַר "אֲנֹכִי" פַּעַמַיִם "אֲנֹכִי ה' אֲנֹכִי לֵה' אֲנֹכִי אֲשִׁירָה אֲזַמְרָה לֵה'" וְאֶפְשֶׁר לְמוֹר שְׁהַמַּעֲלָה בְּכַפְּלִיּוֹת "אֲנֹכִי" שֶׁבְּהֵר תָּבוֹר הוּא גַם מִפְּנֵי שֶׁה' אֲנֹכִי" הַשְּׁנִי הוּא: "אֲנֹכִי אֲשִׁירָה", שֶׁהוּא תְּכִלִּית הַאֲמִינָה שְׁנִצְמַקְרָה בְּהֵר סִינֵי בְּ"אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֵיךָ" - לְשִׁיר וְלַהֲדוֹת לֵה' יִתְבַּרַּע עַל הַטוֹב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ.

וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה בְּהֵר הַפְּרָמֹל הֵיחָה הַתְּגֻלוֹת מַלְכוּת ה' כְּשֶׁפָּלְם זָעְקוּ שֵׁם ה' הוּא הָאֱלֹהִים", וְהֵיחָה בּוֹ מַעֲלָה גְדוֹלָה שְׁאִמְרוּ בּוֹ פַּעַמַיִם "ה' הוּא הָאֱלֹהִים, ה' הוּא הָאֱלֹהִים" וְדַבֵּר שְׁנִשְׁנֵה פַּעַמַיִם: שֶׁל יוֹתֵר תַּקְרָה כְּמוֹ שְׂמֻצִינוּ גַם לְגַבֵּי חִלּוּמוֹת, שִׁוִּסָּף אָמַר לְפָרַעַה שְׁכַפְּלִיּוֹת הַחִלּוּם מְלֻמֵּד שֶׁתְּדַבֵּר נְכוֹן וְה' מִימֵה לַעֲשׂוֹת אֶת דְּבָרֵי הַחִלּוּם.

שְׂלַג שֶׁל גְּאֻלָּה

וְהִנֵּה הַתְּרַגְּוִים יוֹנְתָן (שׁוֹפְטִים ה) גְּלָה, שֶׁגַם הֵר הַחֲרָמוֹן בָּא בְּזִמּוֹן מִתּוֹן תּוֹרָה עַל מִנַּת שְׁתַּנְתָּן עֲלָיו הַתּוֹרָה, וּלְפִי דְבָרָיו בְּזִדְאֵי גַם עַל הֵר זֶה יִתְקַדְּשׁ שֵׁם ה' בַּעֲת הַגְּאֻלָּה פְּאֶשֶׁר הַקֶּבֶ"ה יִחַל לַעֲזוֹתֵינוּ וַיִּקְּם בְּנוֹ אֶת דְּבָרֵי יְשִׁיעָה הַנְּבִיא: "אִם יִהְיֶה חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלַּג יִלְבִּינוּ" - כְּשֶׁלַּג הֵזֶה שֶׁעַל הֵר הַחֲרָמוֹן,

וְלִחְתָּר שֶׁה' יִקְּם אֶת הַנְּבוֹאוֹת שֶׁל הַכְּנַעַת הָאוֹיְבִים הַיּוֹשְׁבִים בְּסִמְכוֹת לְהֵר הַחֲרָמוֹן, יַעֲמֵד מִלֵּךְ הַמְּשִׁיחַ עַל הַזֶּה וַיִּפְרֹט אֶת מַעֲשֵׂי ה' הַנּוֹרָאִים שֶׁהֵיוּ בְּהַכְּנַעַת הָאוֹיְבִים וּבַפְּרֻסִים נוֹסְפִים שֶׁל הַגְּאֻלָּה וְ"אִזּוּ יִמְלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁנוֹנוֹ רִנָּה".

וּמֵה שֶׁהָרִים אֵלוּ בָּאוּ מִמְּרַחְקִים כְּדִי שֶׁתַּנְתָּן עֲלֵיהֶם הַתּוֹרָה, יֵשׁ לְבָאֵר אֶת דְּרָשׁ דְּרָשׁ שֶׁהֵיוּ אֵלוּ נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵיוּ עֵתִידִים לַעֲמֹד בְּהָרִים אֵלוּ: בְּהֵר הַפְּרָמֹל בִּימֵי אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, בְּהֵר תָּבוֹר בִּימֵי דְבִרְהֵה הַנְּבִיאָה וּבְהֵר חֲרָמוֹן לַעֲתִיד לְבוֹא, וְכַמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ (שְׁמוֹר כח ו), שֶׁפָּל נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁל פֶּל הַדּוֹרוֹת עֲמָדוּ עַל הֵר סִינֵי, וּלְפִי זֶה יִבְאֵר שֶׁגַם נִשְׁמָוֹת אֵלוּ שֶׁעֲמָדוּ עַל אוֹתָם הָרִים בָּאוּ בְּזִמּוֹן מִתּוֹן תּוֹרָה וְטַעֲנוּ לְפָנָיו ה' שֶׁהַתּוֹרָה רָאוּהָ לְהַנְתָּן דְּוָקָא בִּימֵיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁלְפִי רִיבַת הַדּוֹרוֹת דְּוָקָא הֵם נִצְמַקְּוִים לְמִתּוֹן תּוֹרָה.

וְטַעֲנוּ שֶׁבִּימֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עִם יִשְׂרָאֵל לֹא מִכְרַחִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִשּׁוּם שֶׁהֵם דּוֹר דְּעָה וְהֵם כְּבָר כְּמוֹכִים לְמֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁעַל יְדוּ הֵם מִתְקַרְבִּים לֵה', וְהוּא יָכוֹל לְלַמְּדָם אֶת דְּרָשׁ הַתּוֹרָה בְּלִי שִׁמְקֻלָּה, כְּמוֹ שִׁדְּוֵעַ שְׁאֲבוֹתֵינוּ שִׁמְרוּ אֶת הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ עוֹד קָדָם שְׁנִתְקַבְּלָה, וְכוּ לְכַל עִם יִשְׂרָאֵל הֵיוּ כְּבָר בְּמִצְרַיִם מְגֻלוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁקָּבְלוּ מֵאֲבוֹתֵיהֶם שֶׁהֵיוּ מִשְׁתַּעֲשָׂעִים בָּהֶם מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת (שְׁמוֹר ה יח).

מוֹחָה שֶׁל אִשֶׁת חֵיל

לְכֵן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הֵר תָּבוֹר שֶׁהֵיוּ בְּדוֹרָה שֶׁל דְּבִרְהֵה טַעֲנוּ שֶׁרָאוּהָ הַתּוֹרָה לְהַנְתָּן בִּימֵיהֶם, כִּי בִּימֵיהֶם עִם יִשְׂרָאֵל הֵיוּ בְּתַרְדֵּמָה כְּפִי שְׂמוֹכַח מִשִּׁירַת דְּבִרְהֵה שֶׁבָּהּ הִיא פּוֹנָה

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

הַפְּתָעָה מִחֲרִידָה בַּחֲדָר!

מִתּוֹךְ קִרְיָא שֶׁקְרָאִי בְּאֶחָד מִסְפָּרֵי 'מִתִּיקוֹת הַמוֹעֲדִים' הַיּוֹצֵאִים עַל יְדֵי הַמְּכוֹן שְׁלָכֶם, נִתְגַּלָּה לִי לְרֵאשׁוֹנָה הַעֲצָה הַחֲשׁוּבָה לַעֲשׂוֹת דְּקָה שֶׁל הוֹדָאָה וְתַפְלָה לֵה' בְּכָל תַּחֲלַת שָׁעָה בְּשַׁעוֹת הַיּוֹם, וְחֲשׁוּבוֹ לַעֲשׂוֹת דְּקָה כְּזֹאת בְּכָל תַּחֲלַת עֵינָן וּמְלֻאכָה, שֶׁעַל יְדֵה הָאֲדָם: כּוֹל לְצִאת זְכָאִי בְּדִין שֶׁהוּא נִדוֹן בְּכָל שָׁעָה כְּשִׁיטַר ר' נֵתָן (ר"ה טו) שֶׁנֶּאֱמַר: "לְרַגְעִים תִּבְחַנְנוּ", הֵינוּ כְּשֶׁאֲדָם מַחֲשֵׁב וְבוֹחוֹן אֶת רַגְעָיו, שֶׁמִּתְפַּלֵּל רַבַּע אֶחָד בְּכָל שָׁעָה, אֲזִי ה' גַּם בּוֹחוֹן מֵה הוּא נִצְרָךְ וְנוֹתָן לוֹ אֶת מִשְׁאֲלוֹתָיו. הַתְּפַעֲלָתִי מֵאֵד מִהַעֲצָה הַנִּפְלְאָה הוּא וְחֲשַׁקְתִּי מֵאֵד לְקִמָּה, וְקִבַּלְתִּי עַל עַצְמִי לְהַתְחִיל לְקַבֵּל אֶת הַדְּרָגָה וּמִכֵּינן שְׂאֵנִי מִשְׁמִיט כְּפִי בַּחֲיִידֵר בְּדוֹם הָאֲרִץ הַחֲלֻטִּית לַעֲרֹךְ דַּקַּת תַּפְלָה בְּכָל יוֹם עִם יְלָדֵי תִּשְׁב"ה כְּשֶׁעָה שְׂאֵנִי מִתְחִיל לְעַסֵּק עִמָּהֶם בְּמִלְאֶכֶת הַקִּדְּשׁ, וּבְכַךְ גַּם אֲזַכֶּה אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל הַרְכִּים הַמִּפְקָדִים בְּיַד הַתְּהַלְגָּל לְדָרֵךְ הַתַּפְלָה, וְלִקְּוִים "וְהָיִיתָ בּוֹ" - לְחַשֵּׁב עַל ה' וְלִהְיוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יוֹמֵם וְלַיְלָה.

לְמִרְתָּ "אִסְרוּ חַג" שֶׁל פֶּסַח תַּשַּׁע"ז, כְּשֶׁהַתְּאִסְפוּ כָּל הַיְלָדִים הַצְּדִיקִים לְכַתֵּה לְהַתְחִיל אֶת הַזְּמַן הַחֲדָשׁ, הַכְּרִיתִי לָהֶם: כְּעַת נַעֲצֵר כְּלָנוּ מִלְּשַׁחֵק בְּמִשְׁחָקִים וְנוֹדֵה וְנִתְפַּלֵּל לֵה' כָּל אֶחָד אֶת הַדְּבָרִים שֶׁלְבוּ חֲפֵץ הַלְּהוֹדוֹת וְלַהַתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם. אֶךְ בְּתַחֲלָה נוֹדֵה יִחְדְּוּ עַל חַג הַפֶּסַח שֶׁעָבַר עֲלֵינוּ בְּשִׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה, וּבְקִישׁ יַחַד שֶׁנִּצַּל הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם מִכָּל מַרְעִין בִּישׁוּן וְנוֹקִים, לֹא בַּתְּנִיחָה, לֹא כְּפִגְמוֹ, וְלֹא בְּשׁוּם דְּרָגָה וְשִׁנְדָּה לְשִׁמֵּר אֶת לִשְׁנוֹנוֹ מִלְּשׁוֹן הָרַע וְשִׁוְאָר בְּדוֹרִים אִסּוּרִים, וְאֲדַרְבָּה נִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְּוִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה! וְאִכֵּן, כְּלָנוּ הַתְּחַלְנוּ לְהַתְפַּלֵּל בְּלַחֲשׁוֹ, וְאִזּוּ...

כְּשֶׁתְּמַה לֵה הַדְּקָה שֶׁהַתְּקוּמָה בְּשִׁקֵּט וּבְדַמְיָה, אֶחָד הַיְלָדִים הַחֵיל לְזַקֵּק זְעֻקוֹת אִמָּה. בְּתַחֲלָה חֲשַׁבְתִּי שְׂאוּלִי זֶהוּ יְלָד שֶׁחָמַד לְצוֹן וְהַחֲלִיט לְצַבּוֹט אֶת חֲבֵרוֹ כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת הַשִּׁקֵּט וְהַדְּמָמָה, אֲךָ עַד מִהֲרָה הַבְּנָתִי שֶׁהַפְּתָעָה מִחֲרִידָה עוֹמֶדֶת מוֹלֵד...

הִיא זֶה לֹא פְּחוֹת מִנְחָשׁ צָפַע בַּעַל אָרֶס מִמִּית שֶׁחָדַר לְתוֹךְ הַתְּפָה. הַיְלָדִים נִכְנְסוּ הַמְּשַׁךְ הַמַּעֲשָׂה בְּעוֹדֵד

אל השבטים ומעוררת אותם לעבודת ה', וכן בימי דבורה ה' גלה לעם ישראל את פוחה של האשת חיל, שאם היא צדקנית היא יכולה להביא ישועה לישראל כמאמרם (יק"ו"ש) בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ובזכותן עתידים להגאול.

ואמרו חז"ל (בבמות סב): 'כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא תורה' וגש לפרש זאת גם באדם נשוי שאם אינו מעריף את אשתו כראוי אינו זוכה לכוון לאמתה של תורה ולכן טעני נשמות ישראל מהידור של דבורה שמפנין שבזמן דבורה התגלה ערפה הגדול של האשת חיל שבכוחה לעורר את העלמה לעבודת ה', לכן ראוייה התורה להצטנן בדורם כי פעת יוכלו לכוון לאמתה של תורה.

זמן מתן תורתנו, אימת?

והנשמות של הר הפרמל טעני שראוייה התורה להצטנן בימיהם, פיון שאז יהיו נסינות קשים של עבודה זרה, ונשמות האחרונות טעני שראוייה התורה להצטנן לעתיד לבא על הר הרמוון כי אחרי שנות הגלות והסתרת הפנים יוכלו להעריף את התורה כי אחרי מרידות הגלות יחושיו היטב את מתיקותה של התורה, ודקא על הר הרמוון ראוייה התורה להצטנן לדעתם, מפני שבו יראו את הנסים שיהיו לעתיד במפלת האויבים, וכן עליו ישנם שלגים שבהם יבחינו כלם בפאר מעשי ה' ובטובו הגדול שמוריד גשמים לעולם, כי השלג הוא גשם הנפר לעין על ידי שהוא קפוא על הארץ ולא כמו גשם רגיל שהוא ממחר להספג באדמה.

ואמרו חז"ל (תענית ז): 'גדול יום הגשמים כיום מתן תורה יותר מיום מתן תורה' וכל כף למה? אלא משום שתכלית התורה היא להפיר בחסדי ה' וטובו שהוא זן ומפרינס לכל ונותן לנו גשמים לכלכלנו ואם פון מובנת טענתם של נשמות אלו שראוי שיהתורה תצטנן על הר הרמוון שבו רגליהם יעמדו בעת מתן תורה על הגשמים ועיניהם תחזינה בחוש בחסד הגשמים שהוא תכלית התורה.

אבל הקב"ה לא הסכים עם טענתם ואמר "מפדבר מתנה" יש לתת את התורה כאן במדבר דורו של משה, שמפנין שמיד אחרי פטיירתו של משה העם לא יעמדו בקיום התורה אם פון פיצד נמתין כל כף הרבה שנים בלי תורה!?

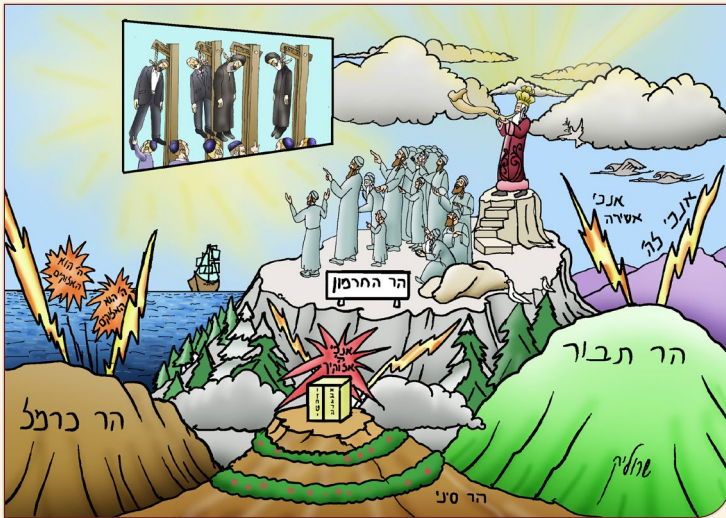
מתעוררים רק מאותות שבאחרים...

"ויהי קלת וברקים... וקל שפר חזק מאד". אמרו חז"ל (זבחים קט"ו) שהגוים וימלכיהם התעוררו מהרעש הגדול שהיה בעת מתן תורה ונגשו לבלעם לשאל את עצתו אבל הוא הטעה אותם כי ברוח הנבואה שה' נתן

לו הוא ידע שה' יתן את עקר הטוב ואת העולם הבא רק לעם ישראל לכן הוא המליץ להם להמשיך בחטאיהם ולא לקבל עליהם את על מלכות ה'.

ואף על פי שבתחלה הגוים לא רצו לקבל את התורה, בכל זאת בעת הם סברו לקבלה, מפני שכן הוא טבע האדם ששש באים לעורר אותו הוא לא מתעורר, אבל כשהוא רואה

מתיקות תורה ותפלה של חסד

בציור שבכותרת הגליון: נחש ארסי חדר לתוך פפת ילדים במדבר תוך כדי תפלתם האיטית לה...

המעשה בשלמותו במדור 'מתיקות הנסים':

בציור שבתוך המאמר הראשון: שני יחדים לומדים תורה בנעימות ולאור זאת בחרו רץ לעורר זקן.

מדוע למוד התורה מכרח להביא לגמילות חסדים?

על כך במאמר: 'מרידות ההתנחלות':

בציור שלפנינו: הר תבור וחר פרמל וחר הרמוון באים במתן תורה ומשתוקקים שעליהם תנתן התורה. על הר סיני נאמר פעם אחת "אנכי" ועל הר תבור נאמר על ידי דבורה הנביאה פעמים "אנכי", וכן בהר פרמל נאמר במעמד אלהיו הנביא: "ה' הוא האלקים". על הר הרמוון עומד מלך המשיח לעתיד לבא ותוקע בשופר לעורר את העם להודות על הכניעת האויבים שתהיה בימי הגאולה הקרבה ובאה.

מה היתה טענתם של הרים אלו שבבעבור זה באו ורצו שעליהם תנתן התורה? בזכות מה זכו זבולון ונפתלי שיתקדש שם שמים בהר תבור שהיה בחלקם?

על כך במאמר 'שכרו הגדול של המשטוק לקבר מצוה'. ובמאמר: 'מרידות התחרות בין האחים'.

רעש ומהומה שנגעשית אצל אדם אחר הוא מתעורר מזה.

וכמו שפאשר משה הכה במוטו את המצריים עם ישראל חששו שהוא תכף יכה גם אותם, [כמובא ברש"י (שמות יז ה) 'שה' צוה את משה לקחת אתו את המטה כדי להוציא מים מהסלע בכדי להוציא מלבם של ישראל שהיו אומרים 'המטה הזה מזמן לפרענות'].

כך גם הגויים התעוררו בפעם הראשונה עושה רעש אצל עם ישראל, ובאותה פעם הם רצו לקבל עליהם את על התורה וקיים מצוותיה, והסבה שהם פטורים מכל המצוות חוץ משבע מצוות בני נח, היא משום שמטרת בריאתם היא לשרת את ישראל עד כדי כך שגוי ששבת חייב מיתה (סנהדרין נח) כי הוא מרטיב את זמנו לאדונו היהודי.

התפליו של האשה

פיוצא בזה מצינו שהאשה פטורה ממצוות עשה שהזמן גרמא כתפליו, משום שתפקידה לשרת את הבעל, ולאשה יש קרבת אלקים יותר מהאיש, ואינה נצרכת לתפליו בשביל להתקרב לה, ולכן היא מברכת 'ברוך ששנינו כרצונו' הינו שהיא מודה לה' על שברא אותה כשהיא קרובה לרצון ה', והתפליו כפניכול מנחות בתוך נפשה מבריא, כמו שנגרמו גדברי חז"ל שאמרו: בינה יתרה נתנה לאשה, והתפליו הם בינה, שהרי על ידי התפליו זוכים

לדעת של תורה, כמו שפתיב על התפליו "למען תהיה תורת ה' פסוק".

וחז"ל אומרים (שבת לג), שגשים דעתו קלה לגלות סודות הנאמרים להם, ובנוסף יש לברר שדעתו קלה היא מעלה טובה שבאשה, שהיא כילד קטן שאפשר בקלות לשנות את דעתו לעבודת ה', כך היא משנה בקלות את דעתה לדרך של יראת שמים שמלמדה בעלה.

רק לא להזיק...

והאשה דמעתה מצינה (בי"מ נט), הינו שהיא מלאה ברגש שעל ידו היא קרובה יותר לה, וכל דבר שהיא רואה היא רואה אותו עם יותר יראת ה', ואם הבעל יזהר רק שלא להטעות את אשתו ושלא ללמדה להתנהג בהפך מרצון ה' חלילה, היא תהיה אשת חיל ותתרו אותו רב נחת, כמו שפצינו כאן שפסיסירא רדף את עם ישראל ועם ישראל היו נתונים בסכנה גדולה, הם נצלו בזכות הנשים הצדקניות דבורה ויעל, ואלו אם הבעל מטעה את הרוחניות של אשתו הרי שמעלתה משתבשת והיא מפרעה לבעלה.

והחכם משפיל לדבר רק דברים טובים בתוך ביתו, כגון לספר נסים שעשה עמו ה', שבוה יאלף את אשתו וילדי אמונה ותמימות, ועל ידי זה אם הוא פל ממדגתו וירדם מעבודת ה', אשתו תרומם את רוחו וכה יזכה להיות בן עולם הבא, כמו שדבורה מחזקת את ברק, שהיה בעלה, כמו שפתיב הרלב"ג (שופטים ד ד)

עצות מתוקות

כשאדם רואה שחברו עוסק בתורה ובעבודת ה', והוא לא זוכה לכה הוא עלול להתקנאות בו ולהשפיל אותו, ועליו להשפיל להתנהג בהפך מזה, לתת חשק לחבר העוסק בתורה, כגון על ידי שאמר לו: 'מה אעשה שפך כן זמן לא זכיתי לבא לבית המדרש לעסק בתורה? בבקשה תזכיר לי לבאי' שבוה הוא גורם לאותו חבר לשמח בקר שהוא בן זוכה ללמוד, וכיון שעשה כן יהיה גם לו חלק בלמוד תורתו.

מתוקות שיהי

רבנו של עולם, זכני ברחמיך לעין טובה לראות בטובת חברי ובהצלחתם, ואם אראה שחברי מצליח יותר ממני בפרט בתורה ובמעשים טובים לא אחליש את דעתו על מנת להפריע לו מלהצליח חלילה, אלא להפך אשפיל לעודד ולחזק את רוחו, ובכך אהיה שפך עמו במעשי הטובים ואזכה להנות משכרו לעתיד לבא, אמן.

על הפסוק "אשת לפידות" בעלה היה שמו ברק וברק לפיד הם קרובים בעניניהם, והיא מעוררת אותו "קום שבה שנהך" - קום והזדרז להלחם בלי פחד שבוה היא רומזת לו גם, להזדרז בעבודת ה' ולהלחם ביצר בלי פחד.

מיריות התחרות בין האחים

את השבטים זבולון ונפתלי למלחמה, כדי לתקן את מדת הקנאה והתחרות שביניהם, ובזכות שהם התגברו על מדת הקנאה שביניהם זכו שבהר תבור שהיא שנה לשניהם (ע' יהושע ט לב-לח) נעשה המעמד הגדול של דבורה.

וכמו כן אצל כל אדם בפרטיותו, על פי רב האשה היא פשוט נפתלי שהיא מברכת בהצלחה בגדול הילדים - בהצלחתו של נפתלי בשדות ובפרמים - והאיש זומה לשבט זבולון שהיה לו הרים גבוהים, ככה שהאיש יותר בולט כהר גבוה בשכלו ובחכמתו.

והעבודה של האיש היא להכיר בערכה של אשתו ולכבדה, וכן פאשר לעתים האיש והאשה הם בהפך שהאשה יותר נכרת בחכמתה עליהם לכבד זה את זה.

והקב"ה השיב לו כלם צריכים לה על ידי חלזון לתכלת של הציצית, ומכאן אנו למדים שאין לאדם סבה להתקנאות בחברו, אלא עליו להתבונן במעלה המיוחדת שה' נתן לו, שאינה קיימת אצל חבריו.

זבולון בעצם לא רצה לצאת למלחמה מפני שהרגיש שהוא מקפח בכה שלא קבל שדות וכרמים, ובפרט שיחד עם נפתלי הוא לא רצה לצאת למלחמה מפני שהוא מתקנא בו, ולעצמת זאת זבולון הסתגר נפלא עם שבט יששכר כי זבולון היה מפרנסו, וכיון שהוא מקבל ממנו, הוא תהתי, ואינו התחרות שלו, אבל עם נפתלי היה לו נסיון גדול.

התגברות על הקנאה

ולכן כאן דבורה מצינה את ברק להוציא דוקא

"ותשלח ותקרא לברק... ולקחת עמו עשרת אלפים איש מפני נפתלי ומפני זבולון" קשה מדיע משמים היתה ובוה לדבורה לשלח למלחמה דוקא את ברק שפשוט נפתלי עם אנשים מפני נפתלי זבולון, ולא לשלח למלחמה את שבט יהודה שתמיד היו מיוצאי המלחמות?

אלא דנהג, דבורה בשירתה מבררת אל השבטים ומזכירה אותם ומעוררת אותם לעבודת ה'.

ועל זבולון ונפתלי היא אומרת: "זבולון חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה" ופרשו חז"ל (מגלה ו) שזבולון היה מתקנא בנפתלי על כך שנפתלי קבל שדות וכרמים, ואלו הוא קבל הרים וגבעות ימים ונהרות.

צָרִיךְ לְמַלְאוֹת אוֹתוֹ בְּחֻמָּה וְשָׂכָל, אָבֵל אֵינוֹ בָּא מִלְמוּדוֹ לְהִטִּיב לָהּ כְּלָל.

תּוֹרָה לְשֵׁם חֶסֶד בְּבֵית... ..

זוֹה שְׁאֵמְרוּ חז"ל (ספּה מט): שִׁישְׁנָה תּוֹרַת חֶסֶד וְיִשְׁנָה תּוֹרָה שְׂאִינָה שֶׁל חֶסֶד, וּמִכַּאֵן אֲנִי לְמִדֵּים שֶׁשִּׁשְׁאָדָם עוֹסֵק בַּתּוֹרָה עֲלֵיו לְרְאוֹת לְבָא מִלְמוּדוֹ לִיְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים לְגַמֵּל חֶסְדִּים, וּבְרֹאשׁוֹנָה יְגַמֵּל חֶסְדִּים עִם אֲשֵׁתוֹ וְיֹשִׁיט יְדָיו לְעֲזָרָה בְּבֵיתוֹ, וְכֵן רְאוּי לְאָדָם לְקַצֵּר כְּמֹה פְרוֹת יָפִים וּמִשְׁמַחִים מִהֲלַמּוּד שֶׁלְמוּד בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּלְדַבֵּר עֲלֵיהֶם בְּבֵית בְּאֶפְסוֹ שִׁישְׁמַח אֶת אֲשֵׁתוֹ, וְלֹאֲחֵר מִכֵּן יוּכַל לְגַמֵּל חֶסֶד וְלַעֲזוֹר גַּם לְחֻבְרָיו.

כִּי אָדָם שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְלֹא בָּא מִמְּנֶה לִיְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים וּגְמִילוֹת חֶסְדִּים, הוּא מְחַלֵּל אֶת שֵׁם ה' שֶׁהִבְרִיחוֹת חוֹשְׁבִים שֶׁאֵת הַדְרָךְ הַזֶּה שֶׁל הַמְּנַעֲוֹת מִגְּמִילוֹת חֶסְדִּים הוּא לְמַד מִהַתּוֹרָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בָּהּ, וְלִכֵּן הֵם אוֹמְרִים אִם זֶה מֵה שֶׁהַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֵינֶם רוֹצִים לְלַמֵּד בְּדְרָכֶיהָ חֲלִילָה (עי' יוֹמָא פו). וְדַבֵּר זֶה אֲנִי לְמִדֵּים בְּפִרְשָׁתְנֵנוּ שֶׁכְּתוּב "אֶת הַדְרָךְ יִדְרָשׁוּ וְלֹאֲחֵר בָּהּ וְאֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ" וְדָרְשׁוּ חז"ל (ב"ב ק). שִׁישֵׁי לְעַסֵּק בְּגִמְלוֹת חֶסְדִּים, וּבְבִקּוּר חוֹלִים, וְלַנְהַג לְפָנִים מְשׁוֹרֵת הַדִּין.

וּבַתְּחִלָּה רְבוּ מִי יִזְכֶּה לְרַדֵּת רֹאשׁוֹן וּבִנְיָמִין קִפְצֵי תַחֲלָה וְכִשְׁרָאָה שֶׁשִּׁבְטֵי הַיְהוּדָה רוֹגְמִים אוֹתוֹ, חֲזַר וַיֵּצֵא, וְאָז רְבוּ מִי יִכְנָס שׁוּב מִפְּנֵי שֶׁחֲשִׂשׁוּ שֶׁהַשִּׁבְטֵי הַשְּׂנִי יִרְגְּמוּ אוֹתָם, וְאָז קִפְצֵי נַחֲשׁוֹן, וְהַעֲקָר בְּזָה שֶׁהִיָּה תַחֲרוֹת גַּם בֵּין הַשִּׁבְטִים הַיְהוּדָה וּבִנְיָמִין, וּבְמִשְׁנֵי הַדְּרוֹרוֹת לְפַעֲמַיִם הַיְהוּדָה רָדְף אֶת בְּנֵימִין, וְלַפְעַמַּיִם בְּנֵימִין רָדְף אֶת הַיְהוּדָה.

קִנְיָה מְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת

וְזוֹה לְקַח גְּדוֹל עֲבוּרָנוּ, לְהַזְהֵר מִמִּדַּת הַקִּנְיָה, שֶׁהִיא נוֹבַעַת מִהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שִׁישֵׁי לְאָדָם עַל עֲצָמוֹ, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁיִּתְכַּן שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, אָבֵל עֲלֵיו לְהִשְׁפִּיל שְׂלֵא לְבֹא מִפָּה לִיְדֵי קִנְיָה וּמְרִירוֹת, אֲלֵא יַחֲפִים לְכַבֵּד אֶת אֲשֵׁתוֹ וְלִסְעֵי לָהּ וּלְהַזְהֵר מִכֵּל מִיְּמֵי מְכֻשׁוֹלוֹת שֶׁיִּבְרָאֵת שְׂמִים, כְּדִי שְׂלֵא יִפְסִיד בְּאֲמַת אֶת עוֹלָמוֹ חֲלִילָה, וּבְכָל יוֹם לְמַד תּוֹרָה גַּם עִם בְּנָיו וּבְאוֹתוֹ זְמוֹן לְמִדֵּים יִרְאֵת שְׂמִים וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְכֵן יִשְׁכֵּן אֶת הַשְּׂכִינָה בְּבֵיתוֹ.

וּמַעֲשֶׂה שֶׁשִּׁמְעֵתִי, עַל זוֹג שֶׁהָאִישׁ הוּא לְמַדֵּן גְּדוֹל וּמִתְמַיֵּד בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה, אָבֵל אֲשֵׁתוֹ רוֹצֶה לְהַתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ, כִּי הִיא טוֹעֵנֶת שֶׁהִיא רוֹצֶה שֶׁהַסֵּבָה שֶׁהוּא לוֹמֵד הִיא רַק כְּדִי לְמַלְאוֹת אֶת הַחֶסֶד שִׁישֵׁי לוֹ בַּמַּחְדָּל שְׂלוֹ, שֶׁהוּא

"וַיַּחַן שֵׁם יִשְׂרָאֵל גַּד הַהָר" פְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד. דְּהִנֵּה לְפָנַי מִתּוֹרָה וְלֹאֲחֻרֶיהָ הִיוּ מְרִירוֹת בֵּית גִּנֵּי הַשִּׁבְטִים פְּמֹבָא דְּבַרְיָ חז"ל (סוֹפָה לו) שֶׁבִשְׁעַת שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הֵימָּה, רְבוּ הַשִּׁבְטִים זֶה עַם זֶה מִי יִזְכֶּה לְרַדֵּת תַּחֲלָה לָּם, וּבִנְיָמִין קִפְצֵי תַחֲלָה לָּם, וְשִׁבְטֵי הַיְהוּדָה רְגְמוּ אוֹתוֹ בְּאֲבָנִים, וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ שִׁגְם נַחֲשׁוֹן בְּן עֵמִינָדָב עֲבַצְמוֹ רְגַם אוֹתוֹ בְּאֲבָנִים כְּמוֹ שֶׁבְּגִמְרָא לְמַדּוֹ זֹאת מִהַפְּסוֹק "שָׂרִי הַיְהוּדָה וּרְגַמְתֶּם" וְנַחֲשׁוֹן הָיָה שָׂר וְנִשְׂאֵא שִׁבְטֵי הַיְהוּדָה.

וְכִיּוֹן שֶׁבִּנְיָמִין הָיָה בְּסַפְנָה מִפְּנֵי שֶׁרְגְמוּהוּ הוּא חֲזַר לְשַׁפְּתֵי הָיִם, וְאָז נַחֲשׁוֹן קִפְצֵי לָּם, וְהַקֵּב"ה שִׁרָאָה זֹאת אֲמַר לְבִנְיָמִין אֲתָה תִזְכֶּה לְהִיוֹת מְאָרֵחַ לְשִׁכְנָה בְּחֻלְקָה, שֶׁקִּדְשׁ הַקֵּדוּשִׁים נִמְצָא גְבוּלוֹ שֶׁל בְּנֵימִין. וְשִׁטוֹת רְבִי הַיְהוּדָה בְּגִמְרָא הִיא לְהַפֵּךְ שֶׁהַשִּׁבְטִים רְבוּ זֶה עִם זֶה עַל פָּה שֶׁל אֶחָד לֹא רָצָה לְרַדֵּת אֶל הָיִם, וְרַק נַחֲשׁוֹן בְּן עֵמִינָדָב מִסַּר אֶת נַפְשׁוֹ לְקִפְצֵי לָּם וְאָז מוֹשֶׁה רַבְּנוּ הֶאָרִיךְ בַּתְּפִלָּה, אֲמַר לוֹ הַקֵּב"ה יְדִידֵי תוֹבְעִים בָּיָם וְאֲתָה מְאָרִיךְ לְפָנַי בַּתְּפִלָּה?! אֲמַר מוֹשֶׁה לְקֵב"ה וַיִּמָּה בְּיָדִי לְעֲשׂוֹת? אֲמַר לוֹ הַקֵּב"ה "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ".

וְאֶפְשָׁר לּוֹמַר שֶׁאֵלּוּ וְאֵלּוּ דְּבָרֵי אֱלֻקִּים חַיִּים,

הַנְּהַגָּה שְׂאִינָה נְאֻה!

"וַיְדַבֵּר הָאֵשֶׁה נְבִיאָה אֲשֶׁת לְפִידוֹת הִיא שִׁפְטָה אֶת יִשְׂרָאֵל בַּעַת הַהִיא" זֶה שֶׁאִשָּׁה שִׁפְטָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, זֶה הָיָה דְּבַר שֶׁאַרְעֵי לַשְּׁעוֹת כְּדִמְשֻׁמַּע מִהַמְלִים "בַּעַת הַהִיא", כִּי אֲמַרו חז"ל שֶׁהַנְּהַגָּה כְּזוֹ שֶׁאִשָּׁה מְנַהֶגֶת אֶת הַצִּבּוּר, הוּא דְּבַר שְׂאִינוֹ נְאֻה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרו (מְנַלָּה ד': וְגַבִּי ש"ו) לְגַבִּי דְּבַרְהָ וְחֻלְדָּה הַנְּבִיאָוֹת "לֹא יָאֵה חֲשִׁיבוֹת לְנִשְׂיָם", כִּי תַפְקִיד הָאִשָּׁה הוּא לְנַהֵל אֶת בֵּיתָהּ, וְאִם הִיא אִשָּׁה מוֹשְׁפֶלֶת הִיא וְכוּלָּהּ גַּם לְחַנֵּךְ אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, אָבֵל לֹא יָאֵה לְאִשָּׁה לְנַהֵל אוֹ לְשַׁפֵּט אֶת הָאֲנָשִׁים, וְכִמוֹ כֵּן לְהַפֵּךְ שֶׁהָאִישׁ צָרִיךְ לְנַהֵל רַק אֲנָשִׁים וְלֹא נִשְׂיָם כְּדִי שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לִיְדֵי מְכֻשׁוֹל.

חֻדוּדִים מְתוּקִים

א. מִדִּיעַ הַתּוֹרָה הִיתָה צָרִיכָה לְהִתְנוּ כִּכֵּר בְּדוּרוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה? **ב.** מִדִּיעַ הַגּוֹיִים אֵל זָכִי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה? **ג.** מִי הוּא שְׂתֵי זְאוֹת הַשִּׁבְטִים שֶׁמְצִינוּ שְׁהִיָּה נִקְנָה בְּיַעֲקֹב?

הַתְּשׁוּבוֹת מוֹנַחוֹת בְּתוֹכָן גִּלְיוֹן זֶה. אֶת הַתְּשׁוּבוֹת נִיתַן לְשִׁלּוֹחַ בִּימֵי הַשְּׁבֻעוֹת הַבָּא לְכַתּוּבַת הַאי-מִייל: gmail.com@7885595 אוּ בְּחֻדְעָה קוֹלֵית בְּקוֹ יְקוֹל מִתִּיקוֹת. בְּמַסְפֵּר **073-313-4395**. בְּצִירּוֹף ש.ם. כְּתוּבַת וּטְלֶפּוֹן הַיֹּזְכֵּר מְפָרֶשֶׁת בָּא: יְהוֹנָתָן אֶלְחָדָד. מוֹדִיעִין עֲלֵית.

הַכְּנַסְתִּי אוֹתוֹ לְתוֹךְ קַסָּא, וְהִזְעַמְתִּי לוֹכֵד נַחֲשִׁים. כְּשֶׁהִלּוּכֵד הַגִּיעַ, הוּא אֲמַר שֶׁהֵנִס שֶׁהִיָּה כָּאן לְיֻלְדִים וְלִי - הוּא נִס מְפֻלָּא וְגִדּוֹל מְאֹד, כִּי זֶהוּ סוּג נַחֵשׁ הַמְּסַכֵּן בְּיֹתֵר שֶׁקָּם בְּאֶרֶץ!

בְּטוֹחֲנִי שְׂזָכוֹת דְּקַת הַתְּפִלָּה שֶׁנַּעֲשֶׂתָה עַל יְדֵי הַכֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׂאִין בּוֹ חֶסֶד - הִצִּילָה אוֹתָנוּ מִמּוֹת. ה' אֲלֵקֵי אֲתָה אֲרוּמָמָךְ אוֹדָה שִׁמְךָ כִּי עֲשִׂית 'פִּלְא' - 'עֲצוֹת' מִרְחַק אֲמוּנָה אֲמֹן.

ה. א. בָּאָר שֶׁבַע

לְקַחְתִּי קָרֵשׁ עָבָה, וְהַתְּקַרְבְּתִי לְנַחֵשׁ. בְּוֹדֵא אֲתָם חוֹשְׁבִים שֶׁהַכְּתִי אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ עִם זֶה... אָבֵל חֲלִילָה לְעֲשׂוֹת כֵּן! כִּי הַנְּחֹשׁ יוֹתֵר זְרוֹי מִהֶאָדָם, וְקִשָּׁהוּא רֹאֵה שֶׁמְנַסִּים לְהוֹרְגוֹ מִיְּדֵי הוּא מְכִישׁ. לְכֵן נִגְשִׁיתִי אֶל הַנְּחֹשׁ בְּרַגְעַ כְּמוֹ שֶׁאֲנִי לֹא מִבְּקֵשׁ לְהִזְקִי לוֹ כְּלָל, וְהַעֲמַדְתִּי אֶת הַקָּרֵשׁ לִידוֹ, וְאָז הַנְּחֹשׁ עָשָׂה לִי אֶת כָּל הַעֲבוּדָה... הוּא הַתְּחִיל לְהַסְתוֹבֵב וּלְהַקְרִיב סָבִיב הַקָּרֵשׁ, וְכִשְׁבָּלוֹ הָיָה כְּרוּךְ עַל הַקָּרֵשׁ מִיְּדֵי

הַמַּשְׁךְ **מִתִּיקוֹת הַנִּסִּים** וְגַם אֲנִי חֲרַדְתִּי מְאֹד לְגוֹרְלִינוּ... הַרְמִיתִי אֶת עֵינַי לְשִׁמְמִים וּבְקִשְׁתִּי מֵה': חֲזַקְנִי נָא וְאֲמַצְנִי נָא אֶף הַפַּעַם הַזֶּה... בְּרֹאשׁוֹנָה פִּתַּחְתִּי אֶת הַדַּלֵּת, וְהוֹצֵאתִי אֶת הַיְלָדִים מִהַכְּתָה, וּמִכּוּן שֶׁהַכְּתָנִי שֶׁהִנְחַס מִתְחִיל לְגַחוֹן לְכוּיֹן הַדַּלֵּת סָגַרְתִּי אֶת הַדַּלֵּת עֲלַי, כֵּן שֶׁנִּשְׂאָרְתִּי בַּכְּתָה לְבַדִּי עִם הַנְּחֹשׁ. בְּסִיעָתָה דְּשִׁמְאִי וְזָכַרְתִּי בְּאוֹתָם וְרָגַעִים קִישִׁים שֶׁבִּילְדוּתִי שִׁמְעֵתִי עַל מִישׁוֹ שֶׁנִּקְלַע לְמַצֵּב כְּזֶה וּמִיְּדֵי עֲשִׂיתִי מֵה שֶׁשִּׁמְעֵתִי שֶׁהוּא עֹשֶׂה כְּדִי לְהַנְצִיל.